

S. Sayısı : 222

Adliye harç tarifesi kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâiyhası ve Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/839)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı: 6/2100

30 . V . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

2503 sayılı harç tarifesi kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Adliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

2503 sayılı harç tarifesi kanununun 49 ve 52 nei maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun lâiyhasının mucip sebepleri

Harç tarifesi kanunu, harçları sarfedilen kazai faaliyetin ehemmiyeti ve suçun cemiyet için arzettiği tehlikenin derecesiyle mütenasip olarak tâyin etmektedir. Bir suçun birden fazla suçlular tarafından işlenmesi halinde harcın şerikler arasında paylaşılmasını istihdaf eden 49 neu maddenin bu günkü şekli bu esaslara muhaliftir. Suçfailleri taaddüt ettiği nisbette tahkikat ve muhakemenin ilgili mercileri daha fazla meşgul edeceği ve müteaddit suçluların toplu bir halde işliyecikleri suçların cemiyetin huzur ve emniyeti için daha fazla bir tehlike teşkil edeceği bedihidir. Bundan başka bir suç failinin suç ortakları mevcut olması dolayısıyla hakkında terettüp edecek harcın ortaklara paylaşılacak suretiyle indirilmesi gayri mantıkidir. Bu itibarla 49 neu madde tadil edilerek bir harcın suç ortakları arasında paylaşılması yerine her suç ortağından mahkûm olduğu cezaya göre ayrı ayrı harç alınmasını temin edecek şekilde konmuştur. Esasen bu madde kanunumuzun mehazi olan Alman kanununda tadili derpiş edilen şekilde taknin edilmiştir. Metnin tercümesi şudur:

« Madde 51. — Bir ceza dâvası birden fazla maznulara taallûk ederse mahkûmlardan her birinden mahkûm oldukları ceza nisbetinde ayrı, ayrı harç alınır ».

Kanunun 52 nei maddesinin birinci fıkrasında, ilk tahkikat yapılmamış ve son tahkikatın icrası esnasında delil ikame edilmemiş olursa 50 nei maddede yazılı harçların yarısının alınacağı yazılıdır. Filhakika duruşma safhasında yeni dediller toplanınca mahkemenin sarfettiği bu fazla mesaiye göre harcın tam alınması doğru bir esastır. Fakat müddeiumuminin hazırlık tahkikatında toplamayı ihmal ettiği delillerin muhakeme arasında kendisinin talebiyle veya mahkemece resen görülecek lüzum üzerine toplanması halinde de suçludan nısfharç yerine tam harç alınması adalet icaplarına uygun görülmemektedir. Müddeiumuminin hazırlık tahkikatını noksan bırakması yüzünden suçlu aleyhine böyle haksız bir netice husulünü önlemek için 52 nei maddenin birinci fıkrası yalnız suçlu tarafından yeni delil ikamesi hâlinde harcı tam olarak alınmasını temin edecek şekilde kaleme alınmıştır. Bundan başka birden fazla suçlulara taallûk eden dâvalarda, münhasıran yeni delil ikame eden suçlulardan tam harç alınacağı ayrıca bir fıkra halinde ilâve edilmek suretiyle maddenin noksanı ikmal edilmiştir.

52 nei maddenin ikinci fıkrasında usulün 205 nei maddesinde yazılı hallerde de nısıf harç alınacağı yazılıdır. Ceza muhakemeleri usulü kanununun sulh mahkemelerinde iddianameye ve son tahkikatın açılması kararına lüzum kalmaksızın doğrudan doğruya duruşma yapılabilecek halleri tesbit eden 205 nei maddesi sonradan çıkan 3006 sayılı kanunla kaldırılarak sulh mahkemelerinde de dâvaların iddianame ile açılması esası kabul edildiği cihetle Harç tarifesi kanununun 52 nei maddesinin ikinci fıkrasıyla bu maddeye yapılan atfın artık yeri kalmamış olduğundan bu fıkra tamamen kaldırılmış ve yerine kabahatlere taallük eden hükümlerden mutlak surette nısıf harç alınacağı hakkında müstakil bir hüküm konmuştur.

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Esas No. 1/839

Karar No. 64

8 . VI . 1942

Yüksek Reislîğe

2503 sayılı Harç tarifesi kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Adliye vekâletince hazırlanarak İcra Vekilleri Heyetinin 23 . V . 1942 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının Encümenimize havale ve tevdi buyurulması üzerine ihtiva etmekte olduğu hükümler Adliye vekâletinin salâhiyetli memuru huzuriyle tetkik ve mütalâa olundu.

Hükümet mucip sebeplerinde izah ve tafsil bulunduğu veçhile lâyiha 2503 sayılı kanunun 2 maddesinin harç istifasında takip olunan esaslara uygun bir şekilde değiştirilmesini istihdaf eylemektedir. Filvâki harçların sarfedilen kazai faaliyetin ehemmiyeti ve suçun takip ve tahkikinin mucip olduğu külfetle mütenasip bir şekilde tesbit edilmiş olduğu gözönünde tutulacak olursa 49 neu maddenin bugün mer'î olan şeklinde olduğu gibi harem suç ortakları arasında paylaşılmasından ise her suç ortadığından mahkûm olduğu cezaya göre ayrı ayrı harç alınmasındaki isabet kendiliğinden tezahür eder. 52 nei maddedeki değişikliğe gelince:

Müddeiumuminin hazırlık tahkikatında toplamayı ihmal ettiği delillerin muhakeme sırasında kendisinin talebiyle veya mahkemeye resen görülecek lüzum üzerine toplanması halinde suçluya mücerret bu sebeple yeni bir harç tediyesi külfetinin tahmili adalet icaplarına uygun görülmemiş 52 nei maddenin ikinci fıkrasında yapılan değişikliğin 3006 sayılı kanunun zaruri bir neticesi bulunduğu müşahede edilerek lâyihanın aynen kabulüne reylerin ittifakiyle karar verilmiştir.

Havalesi veçhile Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reislîğe sunulur.

Adliye En. Reisi N.	M. M.	Kâtip
Zonguldak	Zonguldak	Konya
<i>Şinasi Devrin</i>	<i>Şinasi Devrin</i>	<i>G. Gültekin</i>
Antalya	Balıkesir	Kastamonu
<i>N. Aksoy</i>	<i>O. Niyazi Burcu</i>	<i>Abidin Binkaya</i>
Kayseri	Kocaeli	Manisa
<i>R. Özsoy</i>	<i>Salâh Yargı</i>	<i>A. Tümer</i>
	Rize	
	<i>Dr. Saim Ali Dilemre</i>	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 132

Esas No. 1/839

17. VI. 1942

Yüksek Reisliğe

2503 sayılı Harç tarifesi kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında Adliye vekilliğince hazırlanan ve Başvekâletin 30 Mayıs 1942 tarih ve 6/2100 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimize tevdi buyurulmakla Adliye vekâleti Ceza işleri umum müdürü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Lâyiha esbabı mucibesinde ve Adliye encümeni mazbatasında tafsilen izah olunduğu ve hile Adliye Harç tarifesi kanununun 49 ve 52 nci maddelerinin suçun takip ve tahkikinin icabettirdiği külfetle ve Adliyenin gösterdiği kazai faaliyetle mütenasip harç nisbetlerini ihtiva edecek şekilde tadili Encümenimizce de yerinde görülmüş ve başlık ile iki ve üçüneü maddelerin tertip şekilleri değiştirilmek suretiyle lâyiha aynen kabul olunmuştur.

Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	M. M.	Kâtip
Kastamonu	Muğla	İstanbul
T. Coşkan	H. Kitabcı	F. Öymen
Bolu	Bursa	Diyarbakır
Dr. Zihni Ülgen	Dr. Sadi Konuk	Rüştü Bekit
Elâziğ	Giresun	Gümüşane
M.F. Altay	M. Akkaya	D. Sakarya
İsparta	İstanbul	Kırklareli
R. Ünlü	H. Ülkmen	B. Denker
Kütahya	Mardin	Muş
A. Tiridoğlu	R. Erten	Ş. Ataman
Ordu	Samsun	Seyhan
H. Yalman	M. Ali Yörüker	S. Çam
Sivas	Tokad	Yozgad
Remzi Çiner	H. N. Keşmir	A. Sungur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

2503 sayılı harç tarifesi kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1. — 2503 sayılı Harç tarifesi kanununun 49 ve 52 nci maddeleri aşağıda yazılı şekilde değiştirmiştir:

Madde 49. — Bir ceza dâvası birden fazla suçlulara taallûk ediyorsa her bir suçludan mahkûm olduğu cezanın miktarına göre ayrı ayrı harç alınır.

Madde 52. — İlk tahkikat yapılmamış ve son tahkikatın icrası esnasında suçlu tarafından yeni delil ikame edilmemiş bulunursa 50 nci maddede yazılı harçların yarısı alınır.

Bir dâvada suçlular taaddüt ettiği takdirde bunların yalnız yeni delil ikame edenlerinden tam harç alınır.

Kabahate taallûk eden dâvalardan da mutlak surette nisif harç alınır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanunun icrasına başvekil, Adliye, Millî Müdafaa, Maliye ve Dahiliye vekilleri memurdur.

23 . V . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	H. Menemencioğlu	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Dr. A. F. Tuzer	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	Sırrı Day
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmen
Mü. V.	Ti. V.	
F. Engin	M. Ökmen	

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Adliye Harç tarifesi kanununun bazı maddelerini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynen.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Başvekil, Adliye, Millî Müdafaa, Maliye ve Dahiliye vekilleri memurdur.